

Maurneset vindkraftverk i Nordreisa kommune, Troms fylke.

Vurdering av virkninger på friluftslivet

Planområdet på Maurneset, sett østover. Foto: Morten W. Melby

Maurneset vindkraftverk i Nordreisa kommune, Troms fylke

VURDERING AV VIRKNINGER PÅ FRILUFTSLIVET

Miljøfaglig Utredning AS

Rapport 2010:15

Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS	Prosjektansvarlig: Morten Wewer Melby
	Prosjektmedarbeider(e):
Oppdragsgiver: Vindkraft Nord AS	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Geir Skoglund
Referanse: Melby, M. W. 2010. Maurneset vindkraftverk I Nordreisa kommune, Troms fylke. Vurdering av virkninger på friluftslivet. Miljøfaglig Utredning rapp. 2010-15, ISBN 978-82-8138-409-5.	
Referat: Miljøfaglig Utredning AS har bistått Vindkraft Nord AS med å vurdere virkninger på friluftslivsinteressene av et planlagt vindkraftverk på Maurneset i Nordreisa kommune, Troms fylke. Vurderingene skal gi det friluftslivsfaglige grunnlaget for konsesjonssøknaden om tiltaket fra Vindkraft Nord AS. Rapporten peker på viktige friluftslivsinteresser innenfor tiltakents influensområde (utredningsområdet), vurderer konsekvenser av tiltaket og anbefaler avbøtende tiltak.	
4 emneord: Vindkraft Virkning Friluftsliv Verdi	

Forord

På oppdrag fra Vindkraft Nord AS har Miljøfaglig Utredning AS vurdert virkninger på landskapet av planene om et vindkraftverk på Maurneset i Nordreisa kommune, Troms fylke. Vurderingene skal gi det friluftslivsfaglige grunnlaget for konsesjonssøknaden fra Vindkraft Nord AS.

Utredningsalternativet vurderes opp mot 0-alternativet. Dette defineres som dagens situasjon i utredningsområdet framskrevet 20 år uten utbygging.

Kontaktperson fra Vindkraft Nord AS har vært daglig leder Geir Skoglund. Prosjektleder fra Miljøfaglig Utredning AS har vært naturforvalterkandidat Morten W. Melby.

Det er gjennomført en enkel feltbefaring 27-28.07.2009 i forbindelse med utredningen.

Tingvoll 28/02 2010

Miljøfaglig Utredning AS

Morten Wewer Melby

Innhold

Forord	4
Innhold.....	5
Sammendrag	6
1 Innledning	11
2 Metode og datagrunnlag.....	12
2.1.1 Datainnsamling/datagrunnlag	12
2.1.2 Vurdering av verdier og konsekvenser.....	12
2.1.3 Avbøtende og kompenserende tiltak	14
3 Friluftslivet i utredningsområdet.....	15
3.1 Utredningsområdet	15
3.2 Områdebeskrivelse/dagens situasjon	16
3.2.1 Friluftsliv i kommunale dokumenter.....	16
3.2.2 Andre beskrevne friluftslivsinteresser i utredningsområdet	19
3.2.3 Friluftslivet i utredningsområdet.....	20
3.2.4 Inngrepsstatus (INON).....	22
3.2.5 Verdisatte friluftslivslokaliteter	23
3.3 Evaluering av utredningsområdets verdi.....	25
4 Utbyggingsplanene.....	26
5 Empiri.....	27
6 Konsekvensenes omfang	30
6.1 0-alternativet	30
6.2 Maurneset vindkraftverk	30
7 Konsekvensenes betydning	32
7.1 0-alternativet	32
7.2 Maurneset vindkraftverk	32
8 Avbøtende tiltak	37
9 Kilder	38
9.1 Litteratur.....	38
9.2 Muntlige kilder.....	39

Sammendrag

Bakgrunn og metode

Miljøfaglig Utredning AS har bistått Vindkraft Nord AS med å vurdere virkninger på friluftslivet av planene om vindkraftverk på Maurneset i Nordreisa kommune, Troms fylke.

Vurderingene skal gi det friluftslivsfaglige grunnlaget for konsesjonssøknaden fra Vindkraft Nord AS. Rapporten peker på viktige friluftslivsinteresser innenfor tiltaketes influensområde (utredningsområdet), vurderer konsekvenser av tiltaket og anbefaler avbøtende tiltak.

Metoden som er blitt benyttet, er i hovedtrekk hentet fra Håndbok 140 Konsekvensanalyser (Statens vegvesen 2006).

Definisjon

Offentlig forvaltning definerer friluftsliv på følgende måte: *”Friluftsliv er opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelser”* (Miljøverndepartementet 1987, Miljøverndepartementet 2001).

Denne utredningens fokus er på forhold rundt aktiviteter og opplevelser, og hvordan Ballangen Energi AS sine planer berører disse.

Verdivurdering

Verdien av utredningsområdet i friluftslivssammenheng er vurdert som over middels både på lokalt og regionalt nivå, og liten på nasjonalt nivå.

Utredningsområdet omfatter store sjøarealer og flere nærturområder for beboerne i Skjervøy og Nordreisa kommuner. Et relativt stort antall hytter tilrettelegger for en omfattende friluftslivsbruk, også av planområdet for vindkraftverket på Maurneset. De regionalt og nasjonalt viktigste friluftslivsområdene i regionen er lokalisert utenfor utredningsområdet, lengre sør og inn i landet med særlig Reisaelva og Reisaalen/Sappen som de mest attraktive.

Det er gjennomført enkle tilretteleggingstiltak for friluftsliv i utredningsområdet. Dette gjelder særlig badeplassen på Steinsvik, men tydelige og dels merkede stier finnes også spredt innenfor store deler av utredningsområdet. Allmennhetens adgangen til småviltjakt og innlandsfiske i utredningsområdet er ikke sikret gjennom kortsalg, likevel med unntak av Oksfjordvassdraget, som også har mange brukere fra regionen, Omfanget er imidlertid lite sammenliknet med Reisaelva.

Planområdet for vindkraftverket er ikke det viktigste friluftslivsområdet lokalt, og for beboerne i Nordreisa og Skjervøy kommuner finnes alternative områder med tilsvarende kvaliteter. Mange av disse ligger imidlertid eksponert mot det planlagte vindkraftverket

	<i>Liten</i>	<i>Middels</i>	<i>Stor</i>
	----- -----		
Lokalt (*):			▲
Regionalt (*):		▲	
Nasjonalt (*):	▲		
Datagrunnlag: Godt			

*) Lokalt nivå vil her si det umiddelbare nærområdet (ingen vesentlig reiseavstand for brukerne), regionalt nivå omfatter den regionen og de grupper som benytter området i helger o.l. (noe lenger reiseavstand), mens nasjonalt nivå omfatter resten av Norge (lang reiseavstand til friluftslivs/reiselivsområdet).

Maurneset vindkraftverk – KONSEKVENSER

0-alternativet

Konsekvensenes betydning for 0-alternativet settes lik 0

Maurneset vindkraftverk

Tabellen nedenfor (S.1) gir en samlet presentasjon av konsekvensvurderinger for ulike ledd av utbyggingsalternativet (i praksis dagens situasjon). Konsekvensen er framkommet ved å sammenholde områdets verdi og det gjeldende ledd av tiltaket sitt omfang (påvirkning). Konsekvensvifta, jf. Figur 2.1 er brukt som støtte for vurderingene.

Tabell S.1 Samlet konsekvensvurdering av alternativene for Maurneset vindkraftverk

	0-alternativet	Maurneset vindkraftverk
ANLEGGSPHASEN		
1 – Støy, trafikk, generell forstyrrelse	0 (Ingen)	Liten negativ
DRIFTSFASEN		
2 – Vindturbinene	0 (Ingen)	Middels negativ
3 – Adkomst- og internveinettet	0 (Ingen)	Ubetydelig/liten negativ
4 – Høyspentledning	0 (ingen)	Ubetydelig
Samlet konsekvens	0 (Ingen)	Liten/middels negativ
Rangering	1	2
Beslutningsrelevant usikkerhet	Nei	Nei

1 - Støy, trafikk, generell forstyrrelse

Anleggsperioden er kortvarig, og selv om byggeaktiviteten vil foregå i et verdifullt nærturområde og nær et relativt stort og mye benyttet hytteområde, så vurderes konsekvensene av anleggsfasen som små sammenliknet med driftsfasen. Det er særlig støy og støv fra anleggsaktivitet, anleggstrafikk og risiko knyttet til sprengning og tungtransport, som gjør seg gjeldende innenfor influensområdet.

Influensområdets status i forhold til tekniske inngrep (INON) endres som følge av inngrepene. Nær sagt hele planområdet ligger i dag innenfor inngrepsfri sone 2, (med 1-3 km avstand til tyngre, tekniske inngrep) eller inngrepsfri sone 1 (med 3-5 km avstand til tyngre, tekniske inngrep) (Figur 4.3). Etter en eventuell utbygging, vil alt areal på Maurneset være inngrepsnært, dvs. innenfor en avstand til tyngre, tekniske inngrep på 0-1 km.

Forstyrrelse fra anleggsaktiviteten vil særlig berøre to av de registrerte lokalitetene innenfor tiltakets influensområde i form av støv/støy. Dette gjelder henholdsvis lokalitet 6 – Maurneset (verdi B-middels) og lokalitet 3 – Reisafjorden/Maursundet (verdi B-middels). Influensområdet fra anleggsperioden er ikke særlig stort.

Konsekvensgrad: Liten negativ

2 - Vindturbinene

Vindturbinenes nærsone defineres som området hvor disse dominerer synsinntrykket totalt, og man må løfte blikket for å fange inn hele synet av en vindturbin. På Maurneset vil dette tilsvare en avstand på ca. 500 m. Vindturbinenes samlede nærsone omfatter dermed sentrale deler av det inngrepsfrie området på Maurneset og samtidig ytre deler av lokalitet 6 – Maurneset. Lokaliteten er gitt middels verdi (B) for friluftslivsinteressene, og den aktivitetene som utøves her vil bli sterkt negativt berørt. Tilnærmet det samme området vil bli berørt av støy >55 dBA, som er langt over miljøverndepartementets (2005) anbefalte støygrense for friluftslivsområder av denne typen, - 40 dBA (T-1442).

Fotturer, elgjakt og bærplukking er de vanligste aktivitetene i dette området. Deler av denne aktiviteten kanaliseres ikke av tilrettelagte traséer, og i praksis vil de mest sentrale delene av Maurneset, som samtidig er arena for disse aktivitetene, bli så sterkt berørt av tiltaket at naturopplevelsen blir vesentlig redusert. Bruksomfanget er relativt omfattende, selv om brukerne stort sett er lokale.

En eller flere vindturbiner vil være tydelig eksponert mot hyttene som ligger på indre deler av Maurneset. Beregnet støyverdi vil imidlertid ikke overskride anbefalte grenseverdier for fritidsboliger og uteområdet til disse (T-1442). Bruken av svært mange hytter blir negativt berørt av tiltaket.

Flere registrerte friluftslivslokaliteter utenfor planområdet blir visuelt berørt av vindkraftverket. Særlig gjelder dette lokalitet 6 – Maurneset av middels verdi, store deler av lokalitet 3 – Reisafjorden/Maursundet (middels verdi) og lokalitet 2 -

Kobbpollneset/Taskeby (middels verdi). Disse lokalitetene vil være tydelig eksponert mot vindturbinene på Maurneset, og friluftslivsbruken blir negativt berørt. For de andre registrerte friluftslivslokalitetene innenfor influensområdet vil avstanden dempe påvirkningen noe.

Det eneste friluftslivsområdet av regional betydning er Steinsvik badeplass. Herfra er det utarbeidet fotorealistiske visualiseringer av tiltaket (Figur x.x)

Skyggekast og refleksblink fremhever inngrepet og virker som visuell forstyrrelse i enkelte områder under spesifikke værforhold. Virkningen har en svært begrenset utstrekning og vil i liten grad berøre arealer utenfor selve vindkraftverket (planområdet). For den bruken som skjer innenfor planområdet, representerer skyggekast og refleksblink en lite vesentlig tilleggsbelastning.

Iskast fra turbinene er vurdert til å være et svært begrenset problem innenfor vindkraftverket. Det er heller ikke antydning behov for spesielle restriksjoner på ferdsel og friluftslivsaktivitet i dette området. Bruk av kulevåpen vil kunne videreføres.

Konsekvensgrad: Middels negativ

3 - Adkomst- og internveinettet

Internveinettet som fysisk del av vindkraftverket, vil være et lite dominerende aspekt ved tiltaket sammenliknet med vindturbinene. Adkomstvei inn til og internveinettet mellom vindturbinene vil imidlertid kunne endre bruken ved å gjøre området lettere tilgjengelig. Området er i dag nokså lett tilgjengelig på tydelig sti langs sørøst-sida av Maurneset og videre opp mot planområdet.

Den planlagte veien vil åpne for nye bruksformer og tilrettelegge blant annet for sykling, jogging samt enkle turer for barnefamilier, eldre og interesserte med nedsatt bevegelse. Enkelte som bruker området i dag vil imidlertid miste interessen for området som følge av utbyggingen. Området er relativt mye brukt i dag i friluftslivssammenheng både av lokalt bosatte og hytteeiere.

Adkomst- og internveinettet berører lokalitet 6 – Maurneset. De to alternative traséene er å betrakte som likeverdige. Hovedalternativet letter adkomsten og bruken av enkelte veiløse hytter langs traséen, samtidig som en godt opparbeidet turtrasé bygges delvis ned. Alternativet lengre nord vil i større grad trenge inn i det inngrepsfrie kjerneområdet av friluftslivslokaliteten Maurneset.

Adkomst- og internveinettet er likevel et ledd av planene som vil bli lite synlig som inngrep betraktet, men tilrettelegger for nye bruksformer. Store deler av veinettet leder imidlertid gjennom vindkraftverket som radikalt vil endre landskapet på Geitfjellet og opplevelsespotensialet for brukerne, sett fra dette veinettet.

Konsekvensgrad: Ubetydelig/liten negativ

4 - Høyspentledning

Luftspennet av nettilknytningen vil i liten grad berøre friluftslivsinteresser som er registrert, i og med at den ikke direkte berører hyttene på Maurneset.

Konsekvensgrad: Ubetydelig

Konklusjon

En vindkraftverk vil måtte forholde seg til kravspesifikasjoner som innbefatter arkitektur og landskapstilpassing, men det er likevel et inngrep som i sin karakter er visuelt dominerende. Støy fra turbinene og rotoresens bevegelser forsterker inntrykket, og en utbygging vil i liten grad kunne tilpasses omgivelsene. Vindkraftverket dominerer derimot omgivelsene.

Et stort antall av de registrerte friluftslivslokalitetene innenfor influensområdet, blir negativt berørt fordi landskapet endrer karakter og lokalitetenes attraksjon reduseres. Enkelte av lokalitetene, de som ligger nær det planlagte anlegget, blir samtidig negativt berørt av støy fra vindturbinene. En registrert friluftslivslokalitet dekker planområdet i sin helhet. Vindkraftverket vil redusere bruksverdien noe av de private hyttene sørvest for planområdet. Aktiviteter som utøves i planområdet for øvrig, er begrenset til jakt, bærplukking og fotturer av lokale brukere. Denne bruken blir negativt berørt i form av landskapsforringelse og støy. For beboerne i Nordreisa og Skjervøy kommuner finnes alternative områder med tilsvarende kvaliteter som planområdet (Maurneset). Mange av disse ligger imidlertid også eksponert mot det planlagte vindkraftverket, men med større avstand

SAMLET KONSEKVENSGRAD: Middels negativ konsekvens

Forslag til avbøtende tiltak

- Inngrepene bør generelt arronderes og sårskadene repareres. Dette gjelder særlig i forbindelse med ny veibygging og eventuell veiutbedring.
- For å unngå synlige sår i landskapet bør det vurderes å plassere mastefundamentene nedenfor de høyeste punktene i landskapet.
- Det ville vært ønskelig å tilbakeføre adkomstveien til en lavere standard egnet for vedlikehold/inspeksjon etter anleggsperioden.
- Det bør vurderes fast dekke på anleggsveien gjennom hyttefeltet for å dempe støvplagen under anleggsperioden.
- Det bør tas hensyn til anbefalinger fra de andre fagutredningene. Kulturlandskapet inkludert kulturminner/kulturmiljø og det biologiske mangfoldet, enten det er kulturbetinget eller ikke, er vesentlige innslag i landskapets opplevelsespotensialet.

1 Innledning

Friluftsliv

Offentlig forvaltning definerer friluftsliv på følgende måte: *”Friluftsliv er opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelser”* (Miljøverndepartementet 1987, Miljøverndepartementet 2001). Denne utredningens fokus er derfor på forhold rundt aktiviteter og opplevelser, og konsekvenser knyttet til dette.

Samfunnsutviklingen med mye fritid og god økonomi blant befolkningen, har ført til at allmenne interesser knyttet til rekreasjon og fritidsaktiviteter er kommet sterkere i fokus når ulike brukerinteresser blir vurdert. Konsekvensene av en planlagt utbygging er mangfoldige og nyanserte i forhold til friluftslivets ulike bruksgrupper og -typer. Hovedvekten i vurderingene her, er lagt på det tradisjonelle friluftslivet i området (f.eks. bading, sykling og turgåing) og aktiviteter med høstingspreg (sanking, jakt, fiske).

Vurderinger

Det er viktig å understreke at det ikke finnes metoder eller faglige fremgangsmåter som kan gi “objektive”, “riktige” eller allmenngyldige vurderinger av verdi og omfang av konsekvenser. Man kan betrakte friluftsliv fra ulike synsvinkler, og ulike aktører vil legge vekt på ulike aspekter og verdier ved naturopplevelse og miljøforandring. For eksempel søker noen bevisst urørte områder med liten grad av tilrettelegging, mens andre ønsker betydelig grad av tilrettelegging av åpenbare behov eller av bekvemmelighetshensyn. Slik tilrettelegging innebærer ofte tekniske inngrep som reduserer graden av urørthet.

Utfyllende informasjon

Kvaliteter/verdier på en del andre fagfelt, f.eks. landskap, naturmiljø, kulturmiljø/-minner og fisk/ferskvannsbiologi, har betydning for et områdes opplevelsesverdi med tanke på friluftsliv. Dette er kort omtalt i denne rapporten, men mer detaljert og utfyllende informasjon finnes i de respektive tematiske fagrapportene.

2 Metode og datagrunnlag

Utredningen vurderer et utredningsalternativ, foruten 0-alternativet for hvert av de to tiltakene. Behandlingen av 0-alternativet skal gi en nødvendig referanse for vurderingen av de utredningsalternativene.

2.1.1 Datainnsamling/datagrunnlag

Eksisterende informasjon

Eksisterende skriftlig informasjon om friluftslivsinteresser i utredningsområdet finnes bl.a. i form av utskrifter fra forskjellige kartbaser som Naturbasen med viktige friluftslivsområder, (<http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/>), Askeladden (<http://159.162.103.56/login/index.jsp>), med registrerte automatisk fredede kulturminner, INON (<http://dnweb12.dirnat.no/inon/>) med oversikter over inngrepsstatus og lakseregisteret (<http://dnweb12.dirnat.no/lakseregisteret/>) med oversikter over anadrome elvestrekninger. Andre skriftlige kilder er turkart, lokale arealplaner, delplaner for idrett og friluftsliv og reguleringsplaner. Representanter fra berørte kommuner, lokale grendeutvalg, elgvald og hytteforeninger samt lokalkjente, sitter også inne med mye informasjon om området.

Feltarbeid

Området ble befart i perioden 27. – 28. juli 2009. Formålet var både å gjøre seg kjent med forhold av betydning for friluftslivet lokalt, samt å få en bedre forståelse av utbyggingsplanene. Kontakten med lokale representanter og brukere har gitt verdifull informasjon om friluftslivet lokalt og innenfor utredningsområdet.

Andre registreringer under tiltaket

Registreringer fra fagområdene Landskap, Kulturminner/kulturmiljø og Naturmiljø gir innspill til vurdering av opplevelseskvalitetene innenfor tema Friluftsliv. Likeledes vil resultatene fra disse temautredningene gi nyttige innspill til konsekvensvurderingene og de tematiske forslagene til avbøtende tiltak.

2.1.2 Vurdering av verdier og konsekvenser

Vurdering av verdi

Konsekvensvurderingen er basert på en ”standardisert” og systematisk tre-trinns prosedyre for å gjøre analyser, konklusjoner og anbefalinger mer objektive, lettere å forstå og lettere å etterprøve (Statens vegvesen 2006).

Det første trinnet i konsekvensvurderingene er å beskrive og vurdere området sine karaktertrekk og friluftslivsverdier. Verdien blir fastsatt langs en skala som spenner fra liten verdi til stor verdi.

Liten	Middels	Stor
▲ (Eksempel)		

Verdisettingen av lokaliteter innenfor utredningsområdet støtter seg til kriterier fra DN-håndbok 25-2004 *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder* (Direktoratet for naturforvaltning 2004). DN-håndbok 18-2001 *Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven* (Direktoratet for naturforvaltning 2001) anbefaler at man vurderer verdien både på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Lokalt nivå vil her si det umiddelbare nærområdet (ingen vesentlig reiseavstand for brukerne), regionalt nivå omfatter den regionen og de grupper som benytter området i helger o.l. (noe lenger reiseavstand), mens nasjonalt nivå omfatter resten av Norge.

Konsekvensenes omfang (påvirkning)

Trinn 2 består i å beskrive og vurdere konsekvensenes omfang. Konsekvensene blir bl.a. vurdert utfra omfang i tid og rom og sannsynligheten for at de skal oppstå. Konsekvensene blir vurdert både for den kortsiktige anleggsfasen og den langsiktige driftsfasen. Omfanget vurderes i forhold til 0-alternativet.

Omfang angis på en femdelte skala etter kriteriene i Tabell 2.1:

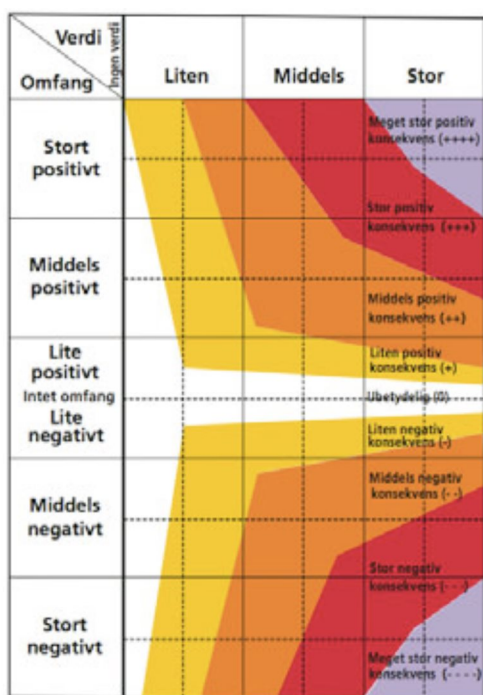
Stort negativt - middels negativt - lite/intet - middels positivt - stort positivt.

Tabell 2.1 Kriterier for vurderinger av et planlagt tiltaks potensielle påvirkning av friluftsliv (omfang). Kilde: Håndbok 140 (Statens vegvesen 2006).

	Stort positivt omfang	Middels positivt omfang	Lite/intet omfang	Middels negativt omfang	Stort negativt omfang
Bruksmuligheter	Tiltaket vil i stor grad bedre bruksmulighetene for området	Tiltaket vil bedre bruksmulighetene for området	Tiltaket vil ikke endre bruksmulighetene for området	Tiltaket vil redusere bruksmulighetene for området	Tiltaket vil ødelegge bruksmulighetene for området
Barriere for ferdsel og opplevelse	Tiltaket vil fjerne betydelige barrierer mellom viktige målpunkter.	Tiltaket vil i noen grad redusere barrierer mellom viktige målpunkter.	Tiltaket vil i liten grad endre barrierer.	Tiltaket vil i noen grad medføre betydelige barrierer mellom viktige målpunkter.	Tiltaket vil medføre betydelige barrierer mellom viktige målpunkter.
Attraktivitet	Tiltaket vil i stor grad gjøre området mer attraktivt	Tiltaket vil gjøre området mer attraktivt	Tiltaket vil stort sett ikke endre områdets attraktivitet	Tiltaket vil gjøre området mindre attraktivt.	Tiltaket vil i stor grad redusere områdets attraktivitet
Identitets-skapende betydning	Tiltaket vil i stor grad øke områdets identitets-skapende betydning	Tiltaket vil øke områdets identitets-skapende betydning	Tiltaket vil stort sett ikke endre områdets identitets-skapende betydning	Tiltaket vil forringe områdets identitets-skapende betydning	Tiltaket vil ødelegge områdets identitets-skapende betydning

Konsekvensenes betydning

Med konsekvensenes betydning menes de fordeler og ulemper et definert tiltak vil medføre i forhold til 0-alternativet. Konsekvensen framkommer ved å sammenholde området verdi og omfanget. Vifta som er vist i figur 2.1, er en matrise som angir konsekvensen ut fra gitt verdi og omfang. Konsekvensenes betydning angis på en ni-delt skala fra "meget stor positiv konsekvens" til "meget stor negativ konsekvens". Midt på figuren er en strek som angir intet omfang og ubetydelig/ingen konsekvens. Over streken vises de positive konsekvenser, og under streken de negative konsekvenser.

Figur 2.1 Konsekvensvifta. Kilde: Håndbok 140 (Statens vegvesen 2006)

2.1.3 Avbøtende og kompenserende tiltak

Avbøtende tiltak innebærer justeringer/endringer av anlegget som ofte medfører en ekstra kostnad på utbyggingssiden, men hvor endringene har klare fordeler for friluftslivsinteressene. Kompenserende tiltak omfatter tiltak som tilgodeser friluftslivsinteressene uten at disse berører tiltaket direkte. Mulige avbøtende og kompenserende tiltak beskrives.

3 Friluftslivet i utredningsområdet

3.1 Utredningsområdet

Utredningsområdet er avgrenset til å omfatte arealet for de fysiske inngrepene samt områder som vil bli direkte berørt av anleggsarbeidet inkludert en sone av støy. Registrerte friluftslivslokaliteter som vil bli tydelig visuelt berørt av inngrepet, legges også inn under utredningsområdet (Figur 3.1). I dette tilfellet er det ingen registrerte friluftslivslokaliteter som definerer yttergrensen av utredningsområdet, men stort sett vindkraftverkets visuelle influens (synlighet). Det planlagte vindkraftverket vil også bli synlig fra for eksempel Sørkjosen, men på grunn av avstanden til vindkraftverket (mer enn 10 km), har vi unnlatt å legge dette området under utredningsområdet.

Figur 3.1 Utredningsområdet illustrert med svart sirkel.

3.2 Områdebeskrivelse/dagens situasjon

3.2.1 Friluftsliv i kommunale dokumenter

Kommunedelplan Fysisk aktivitet og naturopplevelser 2005-2008. (Nordreisa kommune 2005)

Kommunedelplanen beskriver friluftslivsinteresser og –potensiale i kommunen:

Nordreisa kommune har stor og allsidig aktivitet i frivillige idretts- og friluftslivsorganisasjoner. Det drives mye god aktivitet på dugnad og for små midler. Det er sterke tradisjoner for turer og friluftsliv blant kommunens befolkning, og muligheter for fysisk aktivitet og friluftsliv er en svært viktig trivselsfaktor. Det siste kom tydelig fram under prosessen med stedsutvikling i 2004. Naturkvalitetene i kommunen er et gode som bygger opp under tilhørighet og identitet. Dette kan kommunen utnytte som et konkurransefortrinn for å beholde og tiltrekke den viktigste ressursen vi har – mennesker.

Generelt er det svært gode muligheter for friluftsliv i kommunen. Det er god plass, og naturen er variert. Friluftsliv kan derfor drives i stor utstrekning uten noen form for tilrettelegging.

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2007-2010 (Skjervøy kommune 2007)

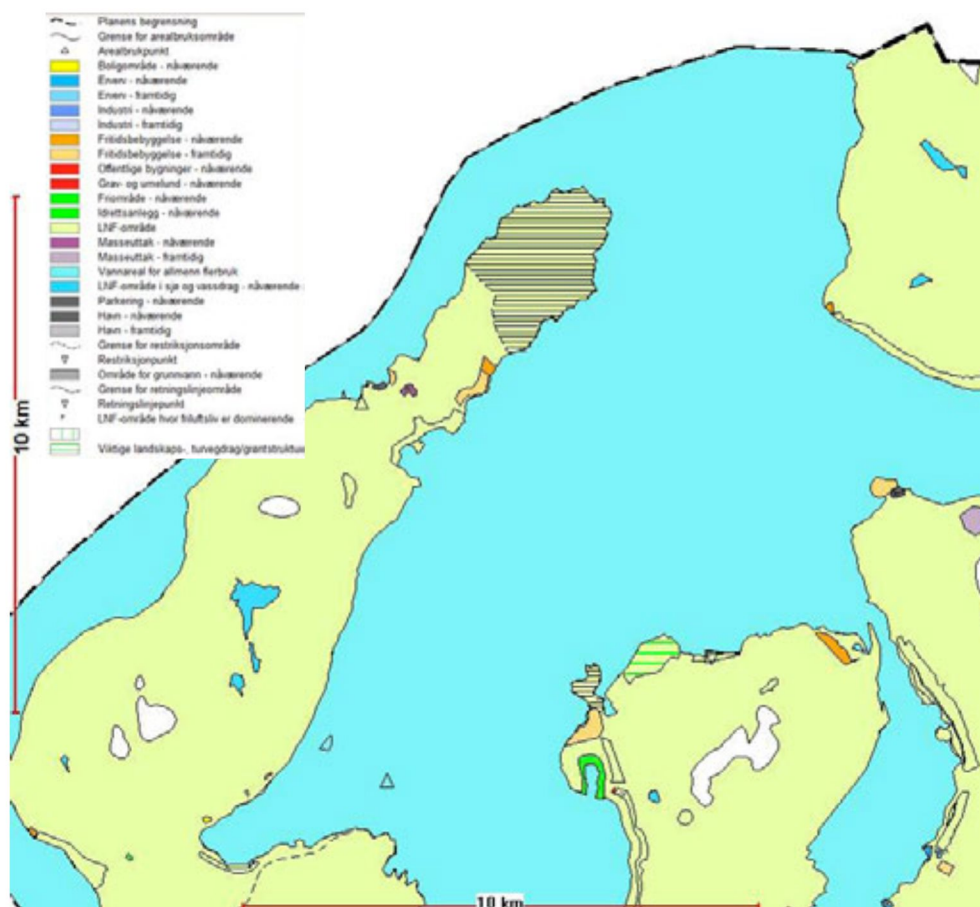
Kommunen beskriver friluftslivsomfanget i Skjervøy:

Friluftslivet i form av mosjon langs veg-/turveinettet og fysisk aktivitet i skog og mark utenom turveier er de klart største arenaene for mosjon og trening. De lange tradisjonene for aktiv bruk av naturen er imidlertid best ivaretatt av den godt voksne generasjonen. I gruppen over 50 år oppgir 50 % at de mosjonerer ute, mens bare 31 % av ungdom under 20 år driver utendørsaktiviteter. Vi kan ikke som tidligere forutsette at nærkontakt med naturelementet går i arv. Barn og unge som bruker og bli glad i sitt nærmiljø og naturen omkring, vil alltid føle tilhørighet til "barndommens dal". Det å stimulere barn og ungdom til å bruke og trives både i tilrettelagte og ikke tilrettelagte områder må derfor ses på som et viktig virkemiddel for at denne generasjonen skal flytte tilbake til hjemstedet etter for eksempel endt utdanning. Friluftslivsaktiviteter for barn og ungdom må derfor prioriteres, men samtidig er det et vesentlig poeng at enkelte grupper, spesielt en del eldre, med litt bistand kan bruke friluftslivsområder aktivt.

I motsetning til den organiserte idretten har ikke kommunen like gode tradisjoner for godt samarbeid med friluftslivsorganisasjonene, som for øvrig hos oss er svakere organisert enn idretten i Skjervøy.

Kommuneplanens arealdel for Nordreisa 2002-2012. (Nordreisa kommune 2002).

Kommuneplanen er under revisjon (siden 2008), og på neste side (Figur 3.2) illustreres foreløpig planstatus for utredningsområdet.

Figur 3.2 Utsnitt av kommuneplanens arealdel som omfatter utredningsområdet. "Forbud mot grunnvann", som er avtegnet for planområdet på Maurneset, er i praksis å forstå som område med forbud mot fritidsbebyggelse (Rune Benonisen, pers. medd.)

Selve planområdet ble kjøpt av Nordreisa kommune i forbindelse med tidligere planer om oljevirksomhet. Disse planene er senere frafalt, og i praksis har det samme området i ettertid vært LNF-område prioritert for friluftslivsformål. Delfeltet (horisontal skravur) er i kommuneplanen definert som "Område for grunnvann – nåværende", men er i praksis å forstå som område med forbud mot fritidsbebyggelse (Rune Benonisen, pers. medd.).

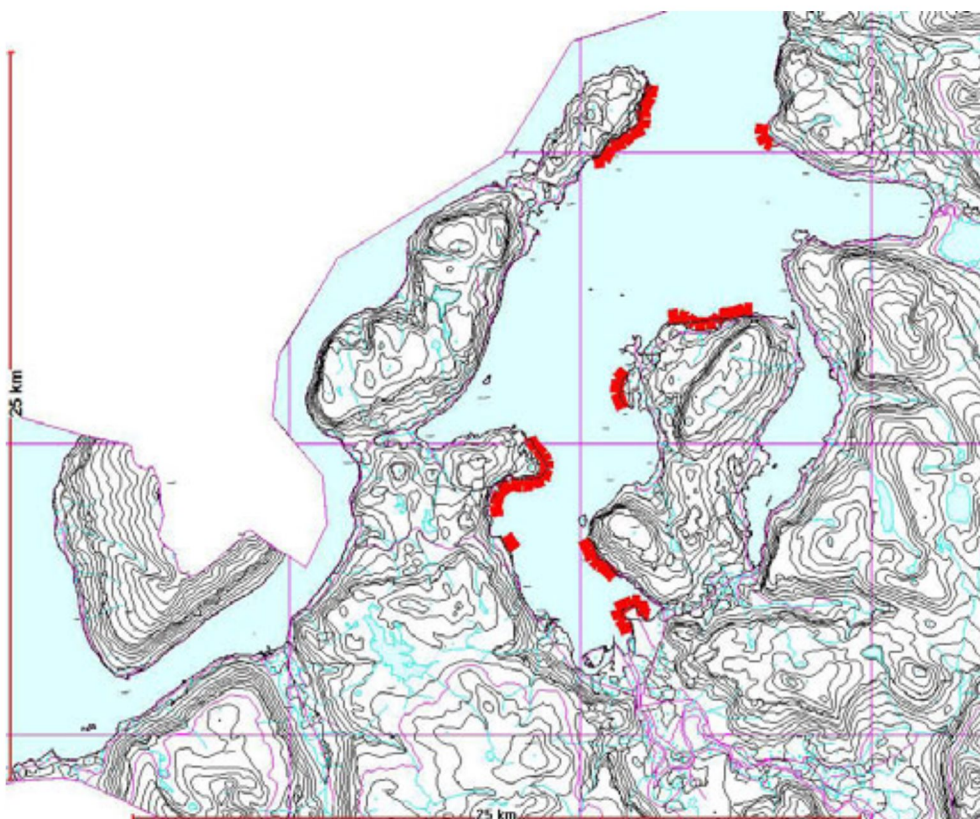
Et lite område som er regulert for friluftslivsformål og som vil være eksponert mot det planlagte vindkraftverket er badeplassen på Steinsvik, nord på halvøya mellom Straumfjorden og indre deler av Reisafjorden (avmerket med åpen, svart trekant i kartet ovenfor).

Det arbeides i Nordreisa kommune med en revisjon av kommuneplanen, og i den forbindelse er det blant annet utført en foreløpig analyse av kvaliteter ved strandlinja (Rune Benonisen, pers. medd.).

Fastlands Nordreisa har en samlet strandlinje på om lag 170 km (målt med N50). Mellom 30 og 50 km av denne strekningen fanges opp av en eller flere av følgende kriterier;

- Allment tilgjengelig uten vesentlige hindringer teknisk eller mht avstand
- Skjernet fra tekniske inngrep som Europavei, hytter, boliger m.m.
- God kvalitet for flere typer bruk (fiske, opphold)
- Praktisk tilgjengelig for dagstur for bredt lag av brukere (også barn, eldre)

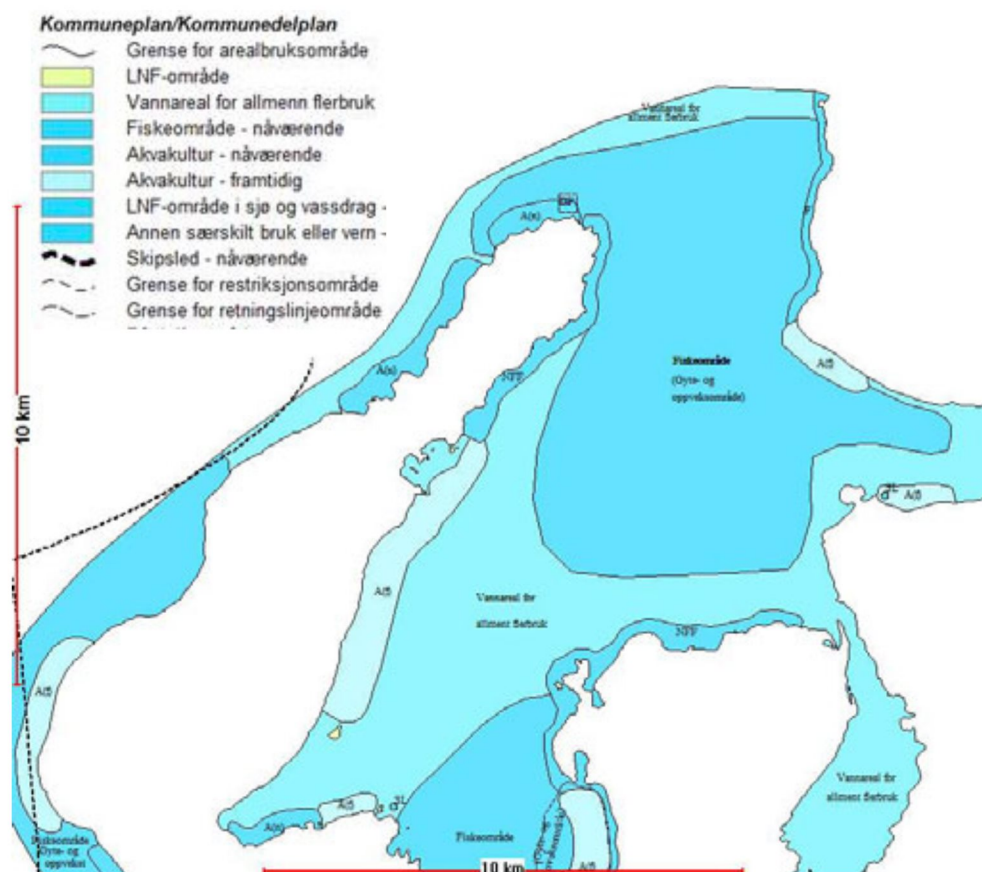
En vesentlig del av dette, om lag 3-4 km ligger på Maurneset (Figur 3.3).

Figur 3.3 Deler av strandlinja på fastlands-Nordreisa med viktige friluftslivskvaliteter.

Kystsoneplan for Nordreisa kommune (Nordreisa kommune 2001)

Planen illustrerer kommunens prioriteringer for sjøarealene blant annet innenfor utredningsområdet (Figur 3.4, neste side).

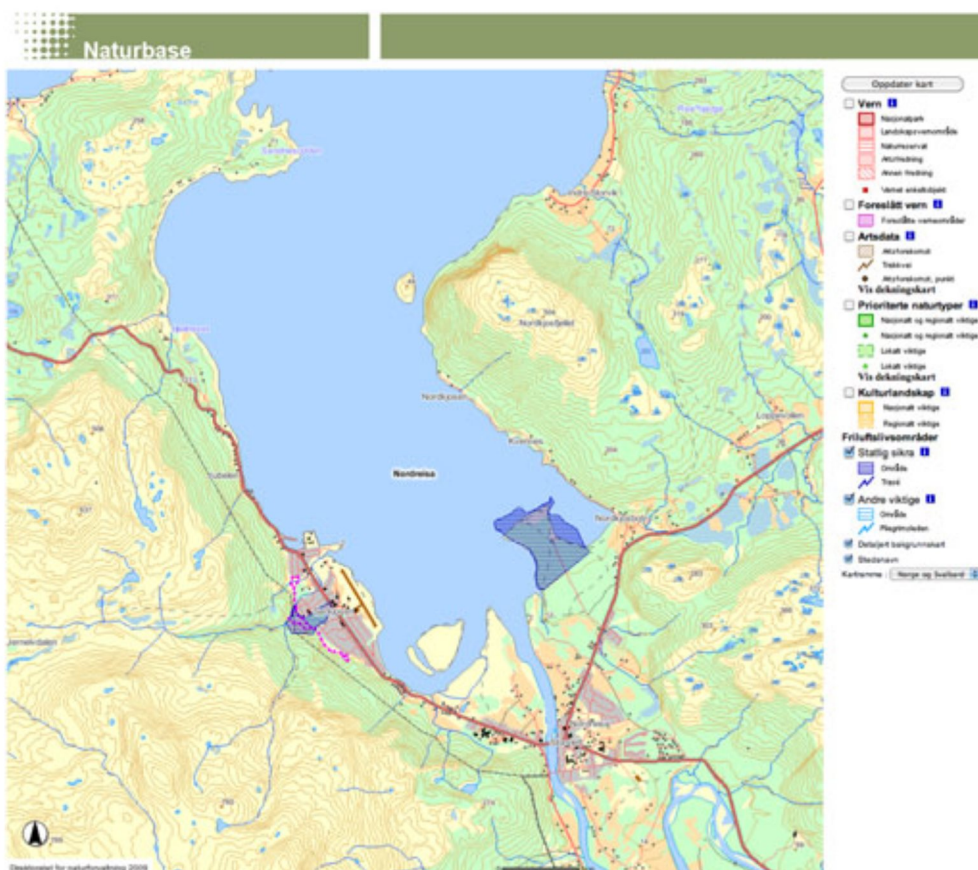

Figur 3.4 Utsnitt fra kystsoneplan for Nordreisa kommune (Nordreisa kommune 2001).

Det framgår av illustrasjonen over at det ikke er restriksjoner i kystsoneplanen som berører båtutfart i friluftslivssammenheng innenfor utredningsområdet.

3.2.2 Andre beskrevne friluftslivsinteresser i utredningsområdet

I Naturbasen (<http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/>) er det ikke registrert statlig eide eller andre viktige friluftslivsområder innenfor utredningsområdet. Like utenfor, i utløpsområdet for Reisaelva er det imidlertid lagt inn 2 friluftslivsområder som er statlig eid og sikret for friluftslivsformål. Disse vil i svært liten grad berøres av det planlagte tiltaket (Figur 3.5)

Figur 3.5 Statlig sikrede friluftslivsområder, henholdsvis Goppa i Sørkjosen og Kippernes vest av Nordkjosbotn. Friluftslivsområdene ligger utenfor utredningsområdet, og blir i liten grad påvirket av det planlagte vindkraftverket på Maurneset. Kilde:: <http://dnweb12.dimat.no/nbinnsyn/>

3.2.3 Friluftslivet i utredningsområdet

Ski- og fotturer

Planområdet (ytte deler av Maurneset) ligger relativt enkelt tilgjengelig hele året fra vest og rv. 866. Det er etablert parkeringsplasser både på Hamneidet og på Indreidet som benyttes som utgangspunkt for turer ut på Maurneset. Terrenget er relativt lettgått og framkommelig, ikke minst sammenliknet med det bratte terrenget som kjennetegner særlig Kågen, men også andre nærliggende områder. Snøforholdene er gode, selv om Maurneset ligger kystnært.

Det finnes tydelige, og delvis merkede stier i planområdet. Et stort antall hytter sammen med parkeringsplasser tilrettelegger for en ganske stor bruk. Området er imidlertid relativt lite, og bare egnet for korte turer. Den mest brukte traséen går langs sørsida av Maurneset, og leder gjennom hytteområdet, gammel kulturmark og forbi synlige kulturminner.

Utredningsområdet er mest brukt sommer og høst. Fottur med utgangspunkt i hyttene og parkeringsplassene på Hamneidet/Indreidet er populært. Brukerne

kommer fra både Skjervøy og Nordreisa kommuner (Yngve Volden, pers. medd., Rune Benonisen, pers. medd.).

Av alternative nærområder er særlig Taskebyhalvøya omtalt som et lett tilgjengelig friluftslivsområde for beboerne i Skjervøy kommune (Eivind Mathisen, pers. medd.). Dette området har mange av de samme kvalitetene som Maurneset, og ligger like nord for Maurneset med utsikt mot det planlagte vindkraftverket. Også området omkring Holmevatn mellom Borsu og Vardefjellet er enkelt tilgjengelig og en del benyttet (Rune Benonisen, pers. medd.).

Jakt

Det jantes elg innenfor utredningsområdet. Bestanden er normalt stor for regionen med et arealkrav på 5000 da/dyr innenfor den delen av kommunen som dekker utredningsområdet (Rune Benonisen, pers. medd.). Det er ikke jakt på rådyr innenfor utredningsområdet.

Elgjakta utøves av grunneierne selv med sine inviterte innenfor utredningsområdet. Selve planområdet på Maurneset utgjør en særlig jaktbar del av et større jaktvald (Jan Arvid Hansen, pers. medd.).

Fellingsprosenten er svært høy innenfor utredningsområdet, opp mot 100. Rekrutteringen til elgjakta er god (Jan Arvid Hansen, pers. medd., Rune Benonisen, pers. medd.).

Når det gjelder småvilt finnes små bestander av rype, orrfugl og hare innenfor utredningsområdet. Jakta på Maurneset er ikke gjort tilgjengelig for allmennheten gjennom kortsalg, og fuglebestanden er så vidt liten pr. dato at det dessuten vurderes å forby jakt (Jan Arvid Hansen, pers. medd.).

Det er kun et fåtall lokale jegere som jakter småvilt innenfor utredningsområdet (Jan Arvid Hansen, pers. medd.).

Fiske

Av lakseførende vassdrag, er det bare Oksfjordvassdraget som ligger innenfor utredningsområdet (<http://dnweb12.dirnat.no/lakseregisteret/>), men både Reisaelva og Rungadalselva er attraktive fiskeelver som ligger like utenfor (sør og sørøst). Reisaelva er særlig ettertraktet med gode bestander av både laks, sjøaure og sjørøye. De to andre har gode sjøaurebestander.

Sjøfiske fra båt og fra land har imidlertid et visst omfang, og det er beskrevet gode stangfiskeplasser både på Hamneidet og på nordsida av Maurneset (Ugland IT 2008). Også sørøstsida av Maurneset er egnet og brukes til fiske fra land.

Det er dessuten stor båtutfart mellom Skjervøy og Follesøyan gjennom Maursundet som også er et populært turistfiskeområde (Torleif Nordfjærn, pers. medd.). Generelt er det stor båtutfart på Reisa fjorden, og fiske er en vanlig aktivitet fra båt i dette området.

Det er ikke fisk i vannene på Maurneset (Jan Arvid Hansen, pers. medd.). Fisket innenfor utredningsområdet er heller ikke tilbudt allmennheten gjennom organisert kortsalg.

Hytter

Det ligger flere hytter innenfor utredningsområdet, flere av disse også innenfor det området som blir direkte berørt av adkomstveien til vindkraftverket. 20-30 hytter ligger innenfor 2 regulerte områder på sørsida av Maursundet, som samlet åpner for en dobling av antallet (Rune Benonisen, pers. medd.). Hyttene eies for en stor del av Skjervøyværinger. Boligene på Hamneidet, nord på Maursundet, er stort sett gjort om til fritidsboliger i dag (Jan Arvid Hansen, pers. medd.).

3.2.4 Inngrepsstatus (INON)

”Inngrepsfrie naturområder” er *Alle områder som ligger mer enn 1 kilometer fra tyngre tekniske inngrep*¹ (Direktoratet for naturforvaltning 1995).

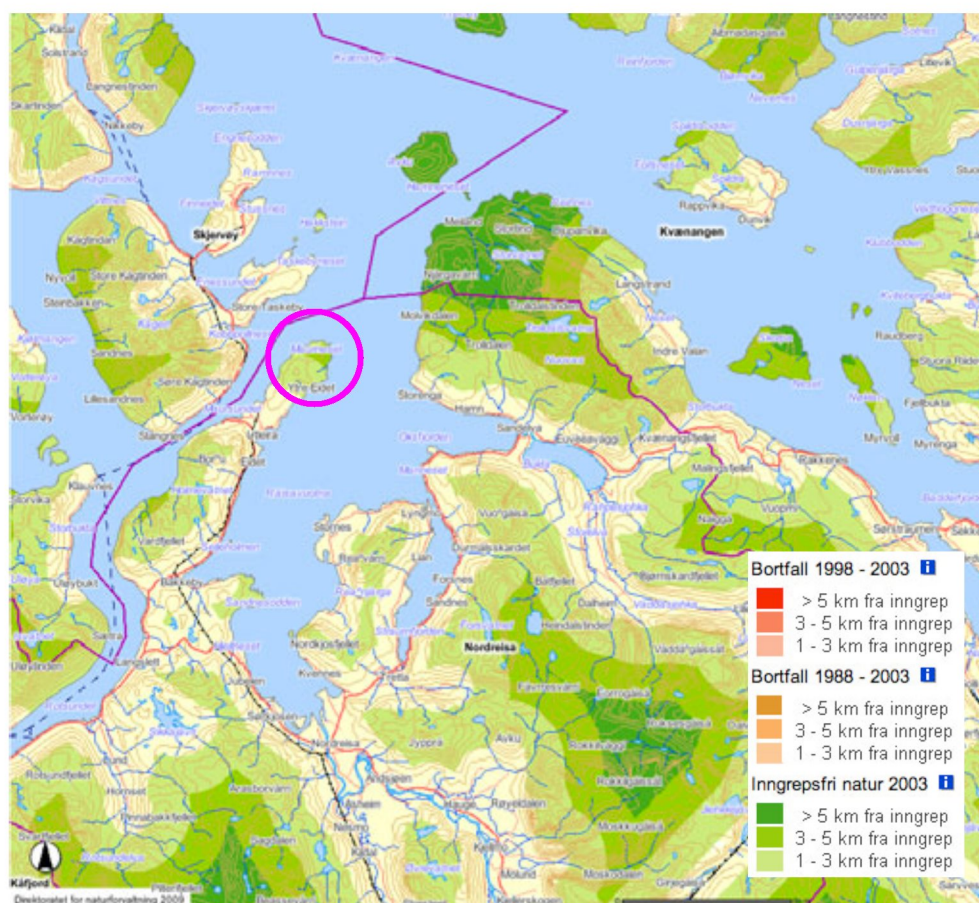
Inngrepsfrie naturområder deles inn i soner etter avstand til nærmeste inngrep:

Inngrepsnære områder:	< 1 kilometer fra tyngre tekniske inngrep
Inngrepsfri sone 2:	1-3 kilometer fra tyngre tekniske inngrep
Inngrepsfri sone 1:	3-5 kilometer fra tyngre tekniske inngrep
Villmarkspregede områder:	> 5 kilometer fra tyngre tekniske inngrep

Når det gjelder villmarkspregede områder, dvs områder som ligger mer enn fem kilometer fra tyngre tekniske inngrep, så finnes ikke slike i utredningsområdet. Enkelte mindre partier som ligger 3-5 km fra tyngre, tekniske inngrep ligger ytterst på Maurneset. Det er særlig veier, høyspentledninger og landbruksdrift som representerer de vanligste inngrepene (Kilde: <http://dnweb12.dirnat.no/inon/>) (Figur 3.6, neste side).

¹ Tyngre tekniske inngrep: Slike inngrep er av Direktoratet for naturforvaltning (1995) definert som:

- alle offentlige veier (Europa-, riks-, fylkes- og kommunale veier, unntatt tunneler)
- alle jernbanelinjer, unntatt tunneler
- alle skogsbil-, anleggs- og seterveger over 50 m lengde, og som er anlagt med bærelag og ev. topplag
- alle traktorveger som er bygd med statstilskudd, og Statskogs tilsvarende vegnett
- gamle ferdselsveger som nå er opprustet for bruk av traktor og terrenggående biler, f.eks. deler av slepene på Hardangervidda
- kraftlinjer som fører spenning på 22 kV eller mer
- magasin (dvs. hele vannkonturen ved HRV), kraftstasjoner, rørgater, kanaler og dammer, vann som tappes ned via tunnel uten oppdemming
- regulert elv/bekk, inkl. de som tappes via tunnel
- kanalisering, forbygning og flomverk i forbindelse med vassdrag

Figur 3.6 Status for avstand til tyngre, tekniske inngrep i influensområdet og tiliggende områder. Planområdet er illustrert med rosa sirkel. Kilde: <http://dnweb12.dinrat.no/inon/>

3.2.5 Verdisatte friluftslivslokaliteter

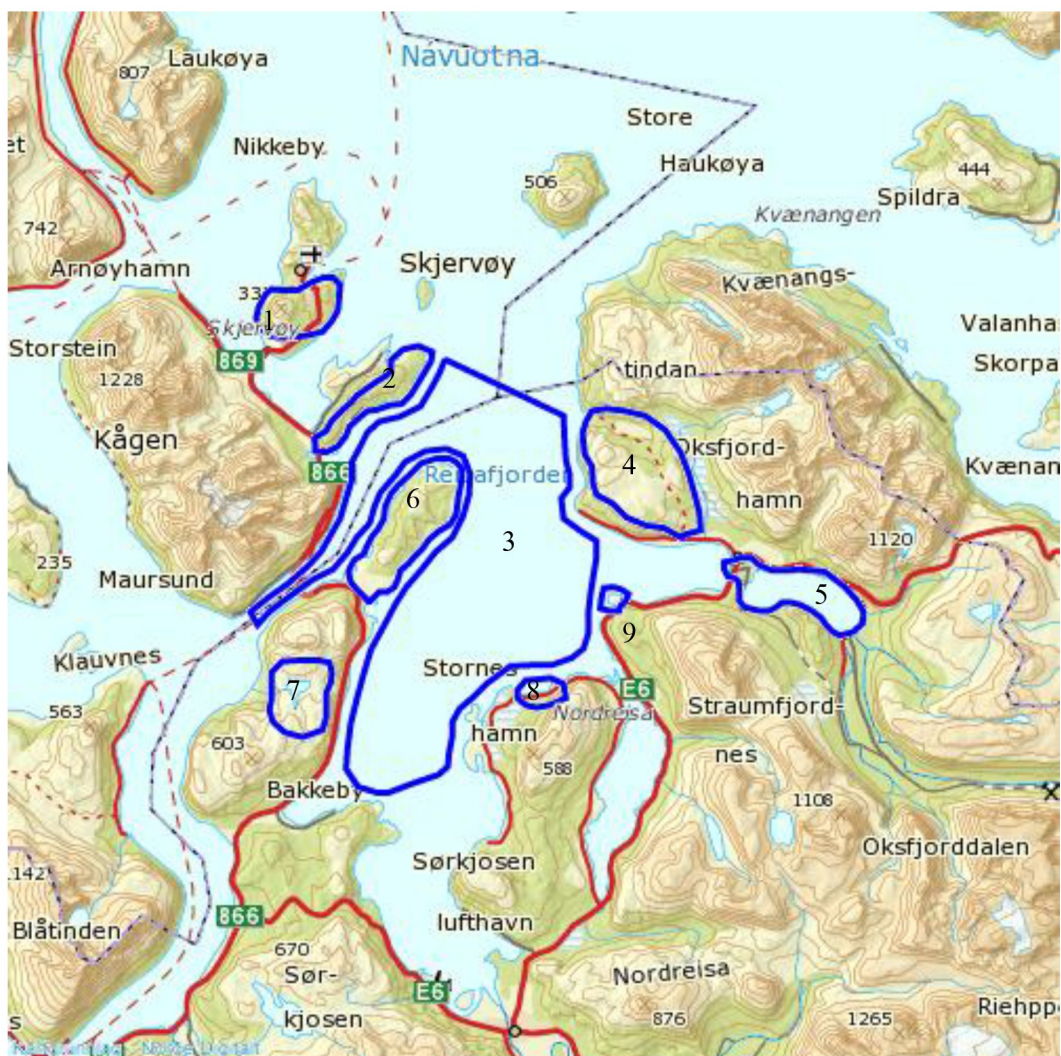
Tabell 3.1 Viktige lokaliteter for friluftsliv innenfor utredningsområdet. Kartillustrasjon (Figur 3.7).

Id	Kat.	Beskrivelse	Verdi
1	NT	Skattøyfjellet/Stussneset <i>Nærturområde for beboere i Skjervøy. Innbefatter et viktig utsiktspunkt.</i>	B
2	NT	Kobbpollneset/Taskeby <i>Nærturområde for Skjervøyværingene. Lett tilgjengelig og noe tilrettelagt.</i>	B
3	UO	Reisafjorden/Maursundet <i>Stort sammenhengende båtutfartsområde for beboere i Nordreisa og Skjervøy kommuner. Også mye benyttet i reiselivssammenheng.</i>	B
4	MA	Hamnefjellet <i>Et lett tilgjengelig turområde med utsiktskvaliteter. Lettgått og med relativt slake former.</i>	C
5	SS	Oksfjordvassdraget <i>Et lakseførende vassdrag med en stor sjørøyebestand. Fisket er åpent for allmennheten gjennom kortsalg..</i>	B
6	NT	Maurneset <i>Et populært nærområde til hyttekonsentrasjoner. Også enkelt tilgjengelig for andre tilreisende fra Skjervøy og Nordreisa kommuner for øvrig.</i>	B

Id	Kat.	Beskrivelse	Verdi
7	MA	Holmevatn <i>Et enkelt tilgjengelig, helårs turområde med store landskapsvariasjoner.</i>	C
8	SK	Steinsvik badeplass <i>Et svært viktig friluftslivsområde med regional betydning. Prioritert i kommuneplanen.</i>	A
9	SS	Klubbneset <i>Et lett tilgjengelig parti av strandlinja med sterk kupering og lune partier. Egnet for stangfiske og bading.</i>	C

Kat. (Kategorier): SS Strandsone, UO Utfartsområde, TU Store turområder uten tilrettelegging

Verdi: A Svært viktig område, B Viktig område, C Registrert område, D Ikke klassifisert område

Figur 3.7 Verdisatte friluftslivslokaliteter

3.3 Evaluering av utredningsområdets verdi

Verdien av utredningsområdet i friluftslivssammenheng er vurdert som over middels både på lokalt og regionalt nivå, og liten på nasjonalt nivå.

Utredningsområdet omfatter store sjøarealer og flere nærturområder for beboerne i Skjervøy og Nordreisa kommuner. Et relativt stort antall hytter tilrettelegger for en omfattende friluftslivsbruk, også av planområdet for vindkraftverket på Maurneset. De regionalt og nasjonalt viktigste friluftslivsområdene i regionen er lokalisert utenfor utredningsområdet, lengre sør og inn i landet med særlig Reisaelva og Reisadalen/Sappen som de mest attraktive.

Det er gjennomført enkle tilretteleggingstiltak for friluftsliv i utredningsområdet. Dette gjelder særlig badeplassen på Steinsvik, men tydelige og dels merkede stier finnes også spredt innenfor store deler av utredningsområdet. Allmennhetens adgangen til småviltjakt og innlandsfiske i utredningsområdet er ikke sikret gjennom kortsalg, likevel med unntak av Oksfjordvassdraget, som også har mange brukere fra regionen. Omfanget er imidlertid lite sammenliknet med Reisaelva.

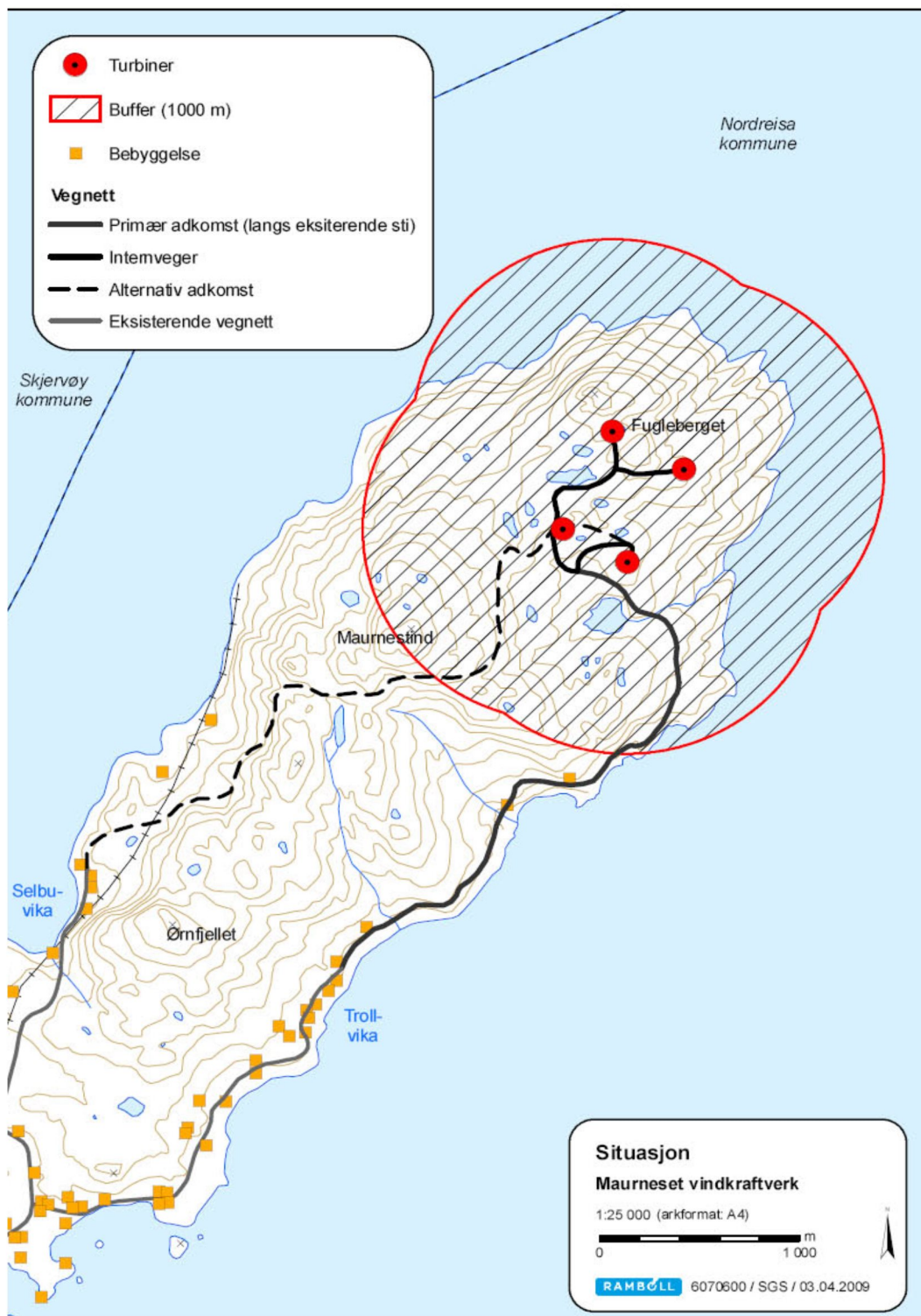
Planområdet for vindkraftverket er ikke det viktigste friluftslivsområdet lokalt, og for beboerne i Nordreisa og Skjervøy kommuner finnes alternative områder med tilsvarende kvaliteter. Mange av disse ligger imidlertid eksponert mot det planlagte vindkraftverket

	<i>Liten</i>	<i>Middels</i>	<i>Stor</i>
	----- -----		
Lokalt (*):			▲
Regionalt (*):		▲	
Nasjonalt (*):	▲		
Datagrunnlag: Godt			

*) Lokalt nivå vil her si det umiddelbare nærområdet (ingen vesentlig reiseavstand for brukerne), regionalt nivå omfatter den regionen og de grupper som benytter området i helger o.l. (noe lenger reiseavstand), mens nasjonalt nivå omfatter resten av Norge (lang reiseavstand til friluftslivs/reiselivsområdet).

4 Utbyggingsplanene

Planene er skissert i Figur 4.1, og nærmere beskrevet i konsesjonssøknaden.

Figur 4.1. Planskisse pr. februar 2010.

5 Empiri

Generelt

Et teknisk inngrep vil påvirke friluftslivsinteressene i et omkringliggende influensområde. Påvirkningen skjer i form av arealbeslag, visuell forstyrrelse og barrierevirkning (oppsplitting). Selve anlegget kan ha et mer eller mindre vellykket visuelt uttrykk.

Retningslinjer for utforming:

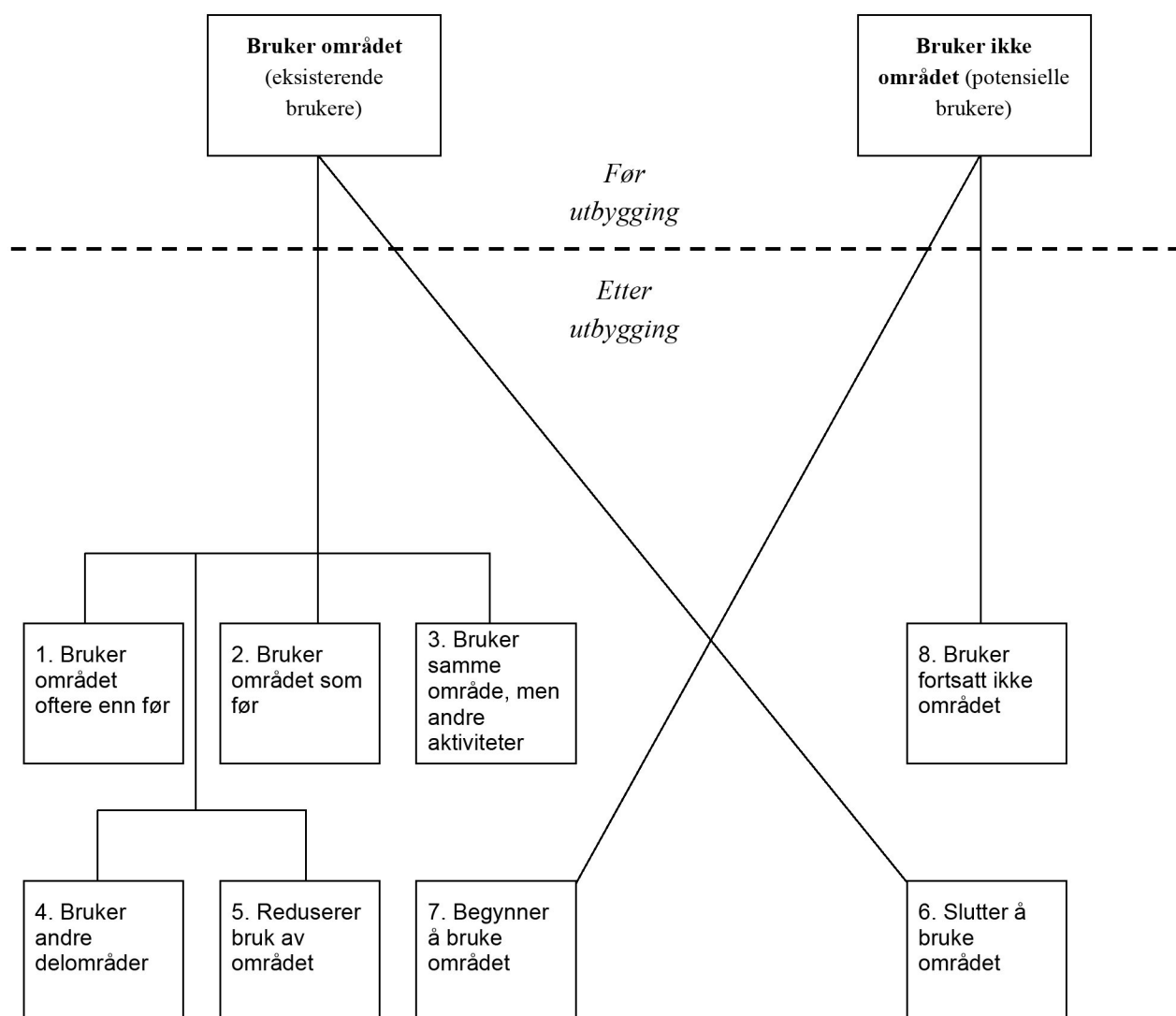
- Unngå deling av enhetlige rekreasjonsområder.
- Unngå å redusere det biologiske mangfoldet i området. Dette levende mangfoldet representerer deler av opplevelsespotensialet.
- Unngå inngrep i vakre kulturlandskap og kantsonene til disse.
- Anlegget bør få en best mulig landskapstilpasning der det legges vekt på en myk tilpasning til naturlig topografi og linjedrag i landskapet formet av terreng, vegetasjon og vassdrag.

Endringer i brukstype- og omfang for friluftslivet

Undersøkelser har vist at det klassiske friluftslivet er til dels svært sensitivt for tekniske inngrep som endrer inntrykket av rimelig uberørthet (Teigland 1994). Tekniske inngrep kan medføre både holdningsmessige og handlingsmessige konsekvenser, og disse vil kunne påvirke hverandre gjensidig. Brukerne kan f.eks. unngå å legge turer til utbyggingsområder like mye ut fra vissheten om at det er et utbyggingsområde man ønsker å unngå, som at man faktisk får innsyn i konkrete visuelle spor av utbyggingen (Teigland 1991, 1994). Dette kan medføre at influensområdet for en utbygging går langt ut over det som faktisk blir påvirket visuelt. Videre kan det bety at for en del brukere er det faktiske omfanget av konsekvensene, samt omfanget av avbøtende tiltak, relativt uinteressant ettersom det faktum at der har skjedd inngrep er nok til at disse brukerne velger andre områder for sitt friluftsliv.

Bruksendringer vil foregå over tid. De faktiske konsekvensene av en utbygging er klare først når det nye bruksmønsteret har stabilisert seg. Følgende endringer i brukstype- og omfang kan opptre (Figur 4.1)

1. Eksisterende brukere kan bruke området oftere enn før, f.eks. på grunn av bedret tilgjengelighet. Både lokale og tilreisende brukere kan reagere slik.
2. Eksisterende brukere kan velge å fortsette å bruke området som før. Lokale brukere (med stedstilhørighet) utgjør trolig størstedelen av brukergruppen som vil reagere slik. Brukerne kan vurdere konsekvensene som akseptable eller ikke relevante for sin opplevelse av området, eventuelt kan de benytte området med redusert kvalitet i oppleving og/eller oppfatte utbyggingsområdet som en “transportetappe” på en lengre tur.

Figur 4.1 Mulige endringer i brukstype- og omfang som følge av en utbygging i et friluftslivsområde

3. Eksisterende brukere kan fortsette å bruke området, men gjennom andre aktiviteter enn før. Typisk vil atkomstveger gi rom for større bilbruk og åpne for nye brukstyper og -grupper.
4. Eksisterende brukere kan fortsette å bruke området, men flytter bruken til en annen del av området som er mindre påvirket av inngrep eller til et annet tidspunkt enn før utbygging. Det vil i stor grad være lokale brukere som endrer bruken for å unngå de største inngrepene.
5. Eksisterende brukere reduserer sin bruk av området på grunn av negative effekter av en utbygging eller en forventning av at en utbygging har ført til reduserte opplevelseskvaliteter. Dette vil særlig gjelde tilreisende brukere.

6. Eksisterende brukere kan slutte å bruke området på grunn av negative effekter av en utbygging. Dette vil særlig gjelde tilreisende brukere.
7. Potensielle brukere kan begynne å bruke området, enten på grunn av lettere tilgjengelighet (atkomstveger) eller på grunn av “markedsføringen” området får gjennom utbyggingens mediedekning.
8. Potensielle brukere fortsetter å ikke bruke området, enten uavhengig av utbyggingen eller på grunn av at mediedekning gir inntrykk av at området har fått sine opplevelseskvaliteter redusert. Særlig tilreisende vil trolig velge andre turområder på bakgrunn av en forventning om at en utbygging har redusert opplevelsesverdiene. Rekrutteringspotensialet til friluftslivet i området blir da redusert.

I en periode kan en utbygging skape en “sightseeing”-bruk (Teigland 1994). Brukere kan delvis komme til området for å oppleve det før en utbygging eller fordi de oppfatter selve utbyggingen som en attraksjon i seg selv. Slike kortsiktige effekter er observert i andre sammenhenger, og for en utbygging som får betydelig mediedekning, kan slike effekter inntreffe. En slik effekt kan vanskelig relateres til området sin verdi eller verdiforringelse.

Et viktig forhold for hvor alvorlige følger en utbygging får er hvilke, om noen, alternative områder er tilgjengelig for friluftsliv. Skulle det ikke være alternative områder, vil konsekvensene være mer alvorlige enn om det finnes rikelig med alternative turområder i rimelig nærhet.

6 Konsekvensenes omfang

Konsekvensenes omfang vurderes etter en beskrivelse av hvordan anlegget og anleggsarbeidet berører influensområdet generelt og spesielt kvaliteter innenfor de ulike landskapsområdene fra tidligere ledd (Kapittel 3). Omfanget graderes etter en 5-delt skala fra stort negativt til stort positivt omfang (Statens vegvesen 2006).

6.1 0-alternativet

0-alternativet utgjør referansealternativet og representerer forventet utvikling innenfor influensområdet uten utbygging innenfor et 20 års perspektiv.

Konsekvensenes omfang settes lik 0.

6.2 Maurneset vindkraftverk

Tiltaket er illustrert på kart i kap. 4 Utbyggingsplanene.

Konsekvensenes omfang er et ledd i konsekvensutredningen som har som hensikt å angi tiltakets omfang, med vekt på de forhold som berører landskapet. Tiltakets omfang er delt opp i mindre ledd som det henvises til i vurderingene nedenfor.

Anleggsfasen

1. Støy, anleggstrafikk og generell forstyrrelse i forbindelse med sprengning, veibygging, transport av masser, armering, betong og turbinmoduler inn i planområdet, vil prege anlegget og influensområdet i byggeperioden.
2. I byggeperioden vil det forekomme behov for midlertidige massedeponi i planområdet.

Anleggsperioden er stipulert til 0,5 år.

Driftsfasen

3. 4 vindturbiner (2,3 MW) med navhøyde 80-105 m og rotordiameter 90m, plasseres på høydedraget ytterst på Maurneset med en innbyrdes avstand på 5-600 m. Vindturbinene vil være godt synlige innenfor hele Maurneset, fra Reisafjorden/Maursundet og fra eksponerte deler av det terrenget som omgir Reisafjorden/Maursundet.
4. Støy fra vindturbinene vil overskride anbefalte grenseverdier for friluftslivsområder (35-40 dBA) i ytre deler av Maurneset.
5. Det bygges adkomstvei og et internveinett mellom vindturbinene for framføring av anleggsmaskiner, kran og turbinmodulene samt seinere inspeksjon i driftsfasen. Internveinettet omfatter tilsammen ca. 1,8 km. Adkomstveien til vindkraftverket grener av fra rv. 866 i vest. Deler av

strekningen følger eksisterende vei inn til og dels gjennom et hytteområde. Både adkomstveien og internveinettet vil måtte bygges i en høy standard med strenge krav til kurvatur, fundamentering og bredde for å kunne transportere de store turbinmodulene, og eksisterende vei vil trolig måtte opprustes vesentlig. Adkomstveien vil bli ca. 2,5 km lang. Planene opererer med en alternativ adkomstvei til vindkraftverket fra Selbuvika (NV), hvor ca. 2,5 km av strekningen bygges nytt.

6. Nettilknytning skjer enten ved kabling i bakken fra Hamneidet transformatorstasjon og helt inn til vindkraftverket eller ved luftspenn fra eksisterende transformatorstasjon og fram til endepunktet for eksisterende vei. Herfra legges kabel i veigrøft. Luftspennen går hovedsakelig i samme trasé som eksisterende høyspentledning, og det planlegges å benytte felles master over parallellstrekningen.

Vurderingen av samlet omfang støtter seg til følgende utvalg av kriterier fra oversikten gjengitt i metodekapitlet (Tabell 2.2)

- ✓ Tiltaket vil redusere bruksmulighetene for området. (Middels negativt)
- ✓ Tiltaket vil i noen grad medføre barrierer mellom viktige målpunkter. (Middels negativt)
- ✓ Tiltaket vil gjøre området mindre attraktivt. (Middels negativt)
- ✓ Tiltaket vil stort sett ikke endre områdets identitetsskapende betydning. (Lite negativt)

Fase	Konsekvensenes omfang				
	<i>Stort neg.</i>	<i>Middels neg.</i>	<i>Lite / intet</i>	<i>Middels pos.</i>	<i>Stort pos.</i>
Anleggsfasen	----- ----- ----- -----				
Driftsfasen		▲	▲		

7 Konsekvensenes betydning

7.1 0-alternativet

Konsekvensenes betydning for 0-alternativet settes lik 0.

7.2 Maurneset vindkraftverk

Tabell 7.1 gir en samlet presentasjon av konsekvensvurderinger for ulike ledd av utbyggingsalternativet (i praksis dagens situasjon). Konsekvensen er framkommet ved å sammenholde områdets verdi og det gjeldende ledd av tiltaket sitt omfang (påvirkning). Konsekvensvifta, jf. Figur 2.1 er brukt som støtte for vurderingene.

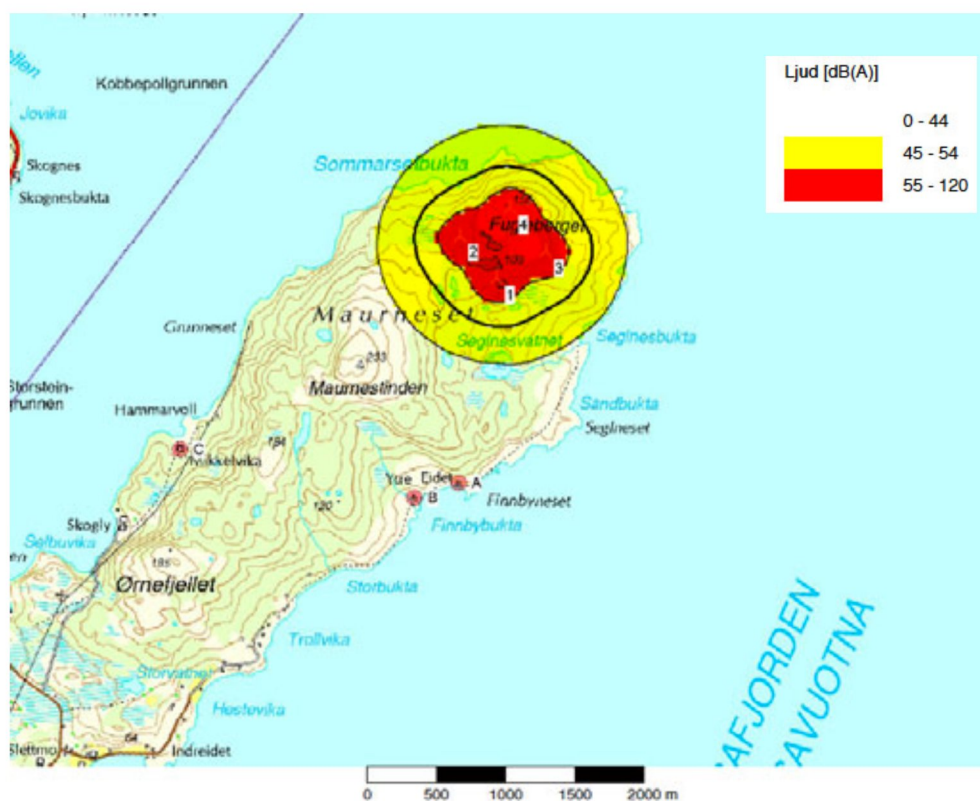
Tabell 7.1 Samlet konsekvensvurdering av alternativene for Maurneset vindkraftverk

	0-alternativet	Maurneset vindkraftverk
ANLEGGSPHASEN		
1 – Støy, trafikk, generell forstyrrelse	0 (Ingen)	Liten negativ
DRIFTSFASEN		
2 – Vindturbinene	0 (Ingen)	Middels negativ
3 – Adkomst- og internveinettet	0 (Ingen)	Ubetydelig/liten negativ
4 – Høyspentledning	0 (ingen)	Ubetydelig
Samlet konsekvens	0 (Ingen)	Liten/middels negativ
Rangering	1	2
Beslutningsrelevant usikkerhet	Nei	Nei

1 - Støy, trafikk, generell forstyrrelse

Anleggsperioden er kortvarig, og selv om byggeaktiviteten vil foregå i et verdifullt nærturområde og nær et relativt stort og mye benyttet hytteområde, så vurderes konsekvensene av anleggsfasen som små sammenliknet med driftsfasen. Det er særlig støy og støv fra anleggsaktivitet, anleggstrafikk og risiko knyttet til sprengning og tungtransport, som gjør seg gjeldende innenfor influensområdet.

Influensområdets status i forhold til tekniske inngrep (INON) endres som følge av inngrepene. Når sagt hele planområdet ligger i dag innenfor inngrepsfri sone 2, (med 1-3 km avstand til tyngre, tekniske inngrep) eller inngrepsfri sone 1 (med 3-5 km avstand til tyngre, tekniske inngrep) (Figur 4.3). Etter en eventuell utbygging, vil alt areal på Maurneset være inngrepsnært, dvs. innenfor en avstand til tyngre, tekniske inngrep på 0-1 km.

Figur 7.1 Beregnet støy fra vindturbinene på Maurneset. Kilde: Triventus Consulting AB 31.03.2010.

Forstyrrelse fra anleggsaktiviteten vil særlig berøre to av de registrerte lokalitetene innenfor tiltakets influensområde i form av støy/støy. Dette gjelder henholdsvis lokalitet 6 – Maurneset (verdi B-middels) og lokalitet 3 – Reisafjorden/Maursundet (verdi B-middels). Influensområdet fra anleggsperioden er ikke særlig stort.

Konsekvensgrad: Liten negativ

2 - Vindturbinene

Vindturbinenes nærsone defineres som området hvor disse dominerer synsinntrykket totalt, og man må løfte blikket for å fange inn hele synet av en vindturbin. På Maurneset vil dette tilsvare en avstand på ca. 500 m. Vindturbinenes samlede nærsone omfatter dermed sentrale deler av det inngrepsfrie området på Maurneset og samtidig ytre deler av lokalitet 6 – Maurneset. Lokaliteten er gitt middels verdi (B) for friluftslivsinteressene, og den aktivitetene som utøves her vil bli sterkt negativt berørt. Tilnærmet det samme området (Figur 7.1) vil bli berørt av støy >40 dBA, som er over miljøverndepartementets (2005) anbefalte støygrense for friluftslivsområder av denne typen (T-1442).

Fotturer, elgjakt og bærplukking er de vanligste aktivitetene i dette området. Deler av denne aktiviteten kanaliseres ikke av tilrettelagte traséer, og i praksis vil de mest sentrale delene av Maurneset, som samtidig er arena for disse aktivitetene, bli så

sterkt berørt av tiltaket at naturopplevelsen blir vesentlig redusert. Bruksomfanget er relativt omfattende, selv om brukerne stort sett er lokale.

En eller flere vindturbiner vil være tydelig eksponert mot hyttene som ligger på indre deler av Maurneset. Beregnet støyverdi vil imidlertid ikke overskride anbefalte grenseverdier for fritidsboliger og uteområdet til disse (T-1442). Bruken av svært mange hytter blir negativt berørt av tiltaket.

Flere registrerte friluftslivslokaliteter utenfor planområdet blir visuelt berørt av vindkraftverket. Særlig gjelder dette lokalitet 6 – Maurneset av middels verdi, store deler av lokalitet 3 – Reisafjorden/Maursundet (middels verdi) og lokalitet 2 - Kobbpollneset/Taskeby (middels verdi). Disse lokalitetene vil være tydelig eksponert mot vindturbinene på Maurneset, og friluftslivsbruken blir negativt berørt. For de andre registrerte friluftslivslokalitetene innenfor influensområdet vil avstanden dempe påvirkningen noe.

Det eneste friluftslivsområdet av regional betydning er Steinsvik badeplass. Herfra er det utarbeidet fotorealistiske visualiseringer av tiltaket (under)

Fotovisualisering av utsynet fra Steinsvik badeplass. Kilde: Triventus Consulting AB 2010.

Skyggekast og refleksblink fremhever inngrepet og virker som visuell forstyrrelse i enkelte områder under spesifikke værforhold. Virkningen har en svært begrenset utstrekning og vil i liten grad berøre arealer utenfor selve vindkraftverket (planområdet). For den bruken som skjer innenfor planområdet, representerer skyggekast og refleksblink en lite vesentlig tilleggsbelastning.

Iskast fra turbinene er vurdert til å være et svært begrenset problem innenfor vindkraftverket. Det er heller ikke antydning behov for spesielle restriksjoner på ferdsel og friluftslivsaktivitet i dette området. Bruk av kulevåpen vil kunne videreføres.

Konsekvensgrad: Middels negativ

3 - Adkomst- og internveinettet

Internveinettet som fysisk del av vindkraftverket, vil være et lite dominerende aspekt ved tiltaket sammenliknet med vindturbinene. Adkomstvei inn til og internveinettet mellom vindturbinene vil imidlertid kunne endre bruken ved å gjøre området lettere tilgjengelig. Området er i dag nokså lett tilgjengelig på tydelig sti langs sørøst-sida av Maurneset og videre opp mot planområdet.

Den planlagte veien vil åpne for nye bruksformer og tilrettelegge blant annet for sykling, jogging samt enkle turer for barnefamilier, eldre og interesserte med nedsatt bevegelse. Enkelte som bruker området i dag vil imidlertid miste interessen for området som følge av utbyggingen. Området er relativt mye brukt i dag i friluftslivssammenheng både av lokalt bosatte og hytteeiere.

Adkomst- og internveinettet berører lokalitet 6 – Maurneset. De to alternative traséene er å betrakte som likeverdige. Hovedalternativet letter adkomsten og bruken av enkelte veiløse hytter langs traséen, samtidig som en godt opparbeidet turtrasé bygges delvis ned. Alternativet lengre nord vil i større grad trenge inn i det inngrepsfrie kjerneområdet av friluftslivslokaliteten Maurneset.

Adkomst- og internveinettet er likevel et ledd av planene som vil bli lite synlig som inngrep betraktet, men tilrettelegger for nye bruksformer. Store deler av veinettet leder imidlertid gjennom vindkraftverket som radikalt vil endre landskapet på Geitfjellet og opplevelsespotensialet for brukerne, sett fra dette veinettet.

Konsekvensgrad: Ubetydelig/liten negativ

4 - Høyspentledning

Luftspennet av nettilknytningen vil i liten grad berøre friluftslivsinteresser som er registrert, i og med at den ikke direkte berører hyttene på Maurneset.

Konsekvensgrad: Ubetydelig

Konklusjon

En vindkraftverk vil måtte forholde seg til kravspesifikasjoner som innbefatter arkitektur og landskapstilpassing, men det er likevel et inngrep som i sin karakter er visuelt dominerende. Støy fra turbinene og rotoresens bevegelser forsterker

inntrykket, og en utbygging vil i liten grad kunne tilpasses omgivelsene. Vindkraftverket dominerer derimot omgivelsene.

Et stort antall av de registrerte friluftslivslokalitetene innenfor influensområdet, blir negativt berørt fordi landskapet endrer karakter og lokalitetenes attraksjon reduseres. Enkelte av lokalitetene, de som ligger nær det planlagte anlegget, blir samtidig negativt berørt av støy fra vindturbinene. En registrert friluftslivslokalitet dekker planområdet i sin helhet. Vindkraftverket vil redusere bruksverdien noe av de private hyttene sørvest for planområdet. Aktiviteter som utøves i planområdet for øvrig, er begrenset til jakt, bærplukking og fotturer av lokale brukere. Denne bruken blir negativt berørt i form av landskapsforringelse og støy. For beboerne i Nordreisa og Skjervøy kommuner finnes alternative områder med tilsvarende kvaliteter som planområdet (Maurneset). Mange av disse ligger imidlertid også eksponert mot det planlagte vindkraftverket, men med større avstand

KONSEKVENSGRAD: Middels negativ konsekvens

8 Avbøtende tiltak

I det følgende beskrives mulige tiltak som har som formål å minimere prosjektets negative, eller fremme de positive konsekvensene for landskapet.

- Inngrepene bør generelt arronderes og sårskadene repareres. Dette gjelder særlig i forbindelse med ny veibygging og eventuell veiutbedring.
- For å unngå synlige sår i landskapet bør det vurderes å plassere mastefundamentene nedenfor de høyeste punktene i landskapet.
- Det ville vært ønskelig å tilbakeføre adkomstveien til en lavere standard egnet for vedlikehold/inspeksjon etter anleggsperioden.
- Det bør vurderes fast dekke på anleggsveien gjennom hyttefeltet for å dempe støvplagen under anleggsperioden.
- Det bør tas hensyn til anbefalinger fra de andre fagutredningene.
Kulturlandskapet inkludert kulturminner/kulturmiljø og det biologiske mangfoldet, enten det er kulturbetinget eller ikke, er vesentlige innslag i landskapets opplevelsespotensialet.

9 Kilder

9.1 Litteratur

<http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/> Naturbase. Direktoratet for naturforvaltning

<http://159.162.103.56/login/index.jsp> Askeladden. Riksantikvaren

<http://dnweb12.dirnat.no/inon/> Inngrepsfri områder. Direktoratet for naturforvaltning

<http://dnweb12.dirnat.no/lakseregisteret/> Anadrome laksefisk. Direktoratet for naturforvaltning

Direktoratet for naturforvaltning 2004. Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. Håndbok 25 – 2004. Direktoratet for naturforvaltning (DN), Trondheim.

Direktoratet for naturforvaltning 2001. Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven. Håndbok 18 – 2001. Direktoratet for naturforvaltning (DN), Trondheim.

Direktoratet for naturforvaltning 1995. Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep. DN-rapport 1995-6. Direktoratet for naturforvaltning (DN), Trondheim.

Miljøverndepartementet 2001. St. meld. nr 39 (2000-2001). Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet. Miljøverndepartementet (MD), Oslo.

Miljøverndepartementet 1995. Konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven. Veileder.

Miljøverndepartementet 1987. St. meld. nr 40 (1986-87). Om friluftsliv. Miljøverndepartementet (MD), Oslo.

Nordreisa kommune 2005. Kommunedelplan Fysisk aktivitet og naturopplevelser 2005-2008.

Nordreisa kommune 2002. Kommuneplanens arealdel for Nordreisa 2002-2012. Vedtatt i kommunestyret i Juni 2002

Nordreisa kommune 2001. Kystsoneplan for Nordreisa kommune.

Skjervøy kommune 2007

Statens vegvesen 2006. Konsekvensanalyser. Veiledning. Håndbok 140.

Teigland, J. 1994. Konsekvenser av naturinngrep for fritidsbruken av natur. Telemarksforskning, Bø.

Teigland, J. 1991. Friluftsliv- og reiselivsinteresser ved Engabreen/Svartisen i Nordland fylke. Konsekvensanalyse av kraftutbygging i ettertid. Grunnlags-undersøkelser sommeren 1990. Norsk institutt for naturforskning (NINA), Trondheim.

Triventus Consulting AB 2010. Fotorealistisk visualisering av Maurneset vindkraftverk.

Triventus Consulting AB 2009. Støysonekart for Maurneset vindkraftverk.

9.2 Muntlige kilder

Benonisen, Rune	Nordreisa kommune
Hansen, Jan Arvid	Grunneier
Mathisen, Eivind	Skjervøy kommune
Nordfjærn, Torleif	Skjervøy kommune
Rudberg, Odd	Nasjonalparksenteret Halti, Slettnes
Volden, Yngve	Skjervøy kommune

Miljøfaglig Utredning AS ble etablert i 1988. Firmaets hovedformål er å tilby miljøfaglig rådgivning. Virksomhetsområdet omfatter blant annet:

- Kartlegging av biologisk mangfold
- Landskapsanalyse
- Konsekvensanalyser for ulike tema, blant annet: Naturmiljø, landskap, friluftsliv, reiseliv og landbruk
- Utarbeiding av forvaltningsplaner for verneområder
- Utarbeideiding av kart (illustrasjonskart og GIS)
- FoU-virksomhet
- Foredragsvirksomhet

Hovedadresse:

Prestegardsvegen 27, 6630 Tingvoll

Telefon: 91 83 04 64

Org.nr.:

984 494 068 MVA

Hjemmeside:

www.mfu.no